

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 09.03.1976, sp. zn. 3 To 5/76, ECLI:CZ:NS:1976:3.TO.5.1976.1

Číslo: 29/1977

Právní věta: IV. Je-li obžalovaný vyslýchán v hlavním líčení v nepřítomnosti spoluobžalovaných, je třeba v protokole o hlavním líčení poznamenat i skutečnost, že spoluobžalovaní byli seznámeni s výpovědí obžalovaného (§ 208 tr. ř.) a zda a jak se k této výpovědi vyjádřili (§ 214 tr. ř.).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 09.03.1976

Spisová značka: 3 To 5/76

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Protokol, Výpověď obviněného

Předpisy: 141/1961 Sb. § 208
§ 214

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1977 sb. rozh.

I. Při pokračování v trestném činu jde o uskutečňování společného zločinného záměru jednáním, které stále nově naplňuje skutkovou podstatu téhož trestného činu a kde jednotlivé útoky jsou charakterizovány stejnorodým způsobem provedení a časovou souvislostí. Pro splnění podmínky stejnorodosti provedení jednotlivých útoků se nevyžaduje úplná totožnost způsobu spáchání, ale postačí podobnost způsobu spáchání jednotlivých útoků, přičemž tuto podmínku je třeba vykládat v souvislosti s obsahem společného záměru.

Jde o stejnorodý způsob provedení trestného činu, jestliže pracovník benzinové stanice rozkrádá tržbu za odprodané pohonné hmoty. Skutečnost, že rozkrádání zakrývá různým způsobem (nevidovaný prodej pohonných hmot za pomoci zásahů do počítadel čerpacích stojanů, zakrývání rozkrádání tržby přebytky poukázek na pohonné hmoty apod.) nezbavuje způsob provedení jednotlivých útoků charakteru stejnorodosti, když jinak podstata jednání (zpronevěra tržby) i ostatní objektivní okolnosti činu (předmět útoku, poškozený, místo činu atd.) jsou stejné.

II. Koná-li se řízení o pokračujícím trestném činu, nelze vyloučit ze společného řízení podle § 23 odst. 1 tr. ř. řízení jen o některém z dílčích útoků.

III. Výpověď obžalovaného z obsahu obžaloby v hlavním líčení (§ 207 tr. ř.) musí být v protokole o hlavním líčení zaprotokolována tak, aby z protokolu o hlavním líčení bylo patrné, že při výslechu obžalovaného byl dodržen postup uvedený v § 91 odst. 1 věta první tr. ř. (§ 55 odst. 1 písm. d/ tr. ř.).

IV. Je-li obžalovaný vyslýchán v hlavním líčení v nepřítomnosti spoluobžalovaných, je třeba v protokole o hlavním líčení poznamenat i skutečnost, že spoluobžalovaní byli seznámeni s výpovědí obžalovaného (§ 208 tr. ř.) a zda a jak se k této výpovědi vyjádřili (§ 214 tr. ř.).

A.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 9. 3. 1976 sp. zn. [3 To 5/76.](#))

Z odůvodnění:

Krajský prokurátor v Plzni podal na obžalované J. M., V. J., J. B. a J. J. krajskému soudu v Plzni obžalobu pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák., jehož se podle žalobního návrhu dopustili dílem jako spolupachatelé podle § 9 odst. 2 tr. zák. tím, že

I. obžalovaní V. J., J. B. a J. J. ve spojení s obžalovaným J. M. jako čerpadláři stanic nár. podniku Benzina v Rokycanech nejméně od počátku roku 1974 do 9. 12. 1974 ke škodě nár. podniku Benzina rozkrádali tržbu nejméně v částce 155 079 korun za prodané množství nejméně 36 800 l různých druhů benzínu, který odčerpávali postupně z podzemních nádrží bez evidence a vykazování jeho prodeje v účetních dokladech, a to pomocí zásahů do hlavních součtových počítadel litrů čerpacích stojanů buď obžalovaným J. M. jako objízdkovým montérem nár. podniku Benzina při příležitosti jeho návštěv u čerpacích stanic, nebo vlastními zásahy čerpadlářů podle rady a návodu daných jim obžalovaným J. M. a všechny zásahy spočívaly v tom, že množství prodaného benzínu buď vůbec na hlavním součtovém počítadle litrů nenaběhlo, nebo poté, co bylo počítadlem litrů registrováno, anulovali jej zpětným přetočením číslic na počítadle a takovým způsobem si vytvářeli podmínky pro odčerpání shora uvedené částky pro sebe, o peníze se rozdělili, a tak rozkradli obžalovaní J. B., J. J. a J. M. na čerpací stanici v Rokycanech na Pražském předměstí 27 251 Kčs za 6073 l benzínu super, 41 157,50 Kčs za 10 419 l benzínu speciál a 40 437 Kčs za 9738 l benzínu speciál - mix, tedy společně celkem 108 855,50 Kčs za 26 230 l benzínu a obžalovaní V. J. a J. M. na čerpací stanici v Rokycanech v ulici Míru 23 910 Kčs za 4782 l benzínu super a 22 323,50 Kčs za 5788 l benzínu normál, tedy společně celkem 46 233,50 Kčs za 10 570 l benzínu;

II. obžalovaní V. J., J. B. a J. J. ve spojení s obžalovaným J. M. v době od roku 1973 do 9. 12. 1974 jako čerpadláři stanice nár. podniku Benzina v Rokycanech v ulici Míru a v Rokycanech na Pražském předměstí rozkrádali tržbu za pohonné látky do výše nejméně 8912 Kčs za nejméně 2560 l různých druhů pohonných hmot, a to takovým způsobem, že při provádění kontrolních odměrů obžalovaný J. M. s vědomím ostatních obžalovaných úmyslně vykazoval v pracovních zprávách vyšší množství přetočené pohonné látky oproti skutečnosti a o příslušnou částku odpovídající hodnotě navíc neoprávněně vykázaného množství přetočené pohonné látky se rozdělili ke škodě nár. podniku Benzina;

III. obžalovaní J. B., V. J. a J. J. v době od roku 1972 do 9. 12. 1974 jako čerpadláři na uvedených čerpacích stanicích nár. podniku Benzina v Rokycanech rozkrádali účetně nevykázanou tržbu za prodej nafty za hotové tím způsobem, že v některých měsících odeslali větší množství poukázek na topnou nebo motorovou naftu, než vykážali v předávacích protokolech při vyúčtování směn a rozkradenou tržbu tak nahradili, čímž celkem odcizili nejméně 32 660 Kčs za 16 330 l nafty ke škodě nár. podniku Benzina, a to J. B. sám nejméně 11 420 Kčs za nejméně 5710 l nafty, V. J. a J. J.

nejméně 21 240 Kčs za nejméně 10 620 l nafty a dále ve stejném období zkrátali odvod přebytků v poukázkách na motorovou naftu o 320 l, ač byly již v předávacích protokolech jako přebytky vykázány, kryli jimi prodej nafty za hotové a peníze v částce 640 Kčs jako tržbu si ponechali;

IV. obžalovaní V. J., a J. J. v době od roku 1973 do 9. 12. 1974 jako čerpadláři na čerpacích stanicích v Rokycanech nevykazovali v předávacích protokolech (vyúčtování směn) v plném rozsahu přebytky poukázek na motorovou naftu, které vznikají neodčerpáním nafty řidiči socialistických organizací v rozsahu čerpadlářům předaných odběrných poukázek a nevykázané přebytky realizovali tak, že jednak přímo rozkrádali peníze získané prodejem nafty za hotové našim občanům bez vyhotovení příslušných potvrzenek nebo nedovoleným prodejem nafty cizincům za peníze naší i cizí měny a získanou hotovost pak nahrazovali nevykázanými přebytky a jednak těchto přebytků používali k nákupu nafty pro otop svých domácností;

V. obžalovaní V. J., J. B. a J. J. v době od roku 1973 do 9. 12. 1974 jako čerpadláři uvedených benzinových čerpacích stanic od dalších obviněných jako řidičů různých socialistických organizací jednak nakupovali ve větším množství a hluboko pod cenou odběrní poukázky na pohonné látky a oleje, které jim byly svěřeny pro provoz podnikových vozidel, s vědomím, že těmito řidiči byly odcizeny, a nakupovanými poukázkami kryli především zakázaný prodej pohonných látek řidičům kapitalistických zemí za peníze cizí měny, které si ponechali pro sebe, jednak řidičům odcizené poukázky buď směňovali za poukázky na topnou naftu, nebo jim za ně poskytli naftu na otop ve vlastních domácnostech, popřípadě benzin do vlastních soukromých motorových vozidel a za uvedenou dobu tak dohromady poškodili socialistický sektor o pohonné látky v množství nejméně 9515 l v hodnotě nejméně 25 599,50 Kčs;

VI. obžalovaný J. M. jako montér a řidič nár. podniku Benzina v době od počátku roku 1974 do 29. 3. 1974 prodal obžalovanému V. J. poukázky na 20 l benzínu normál v hodnotě 42 Kčs a v době od 29. 3. do 9. 12. 1974 prodal obžalovanému J. B. 120 l benzínu normál v hodnotě 480 Kčs, a tak poškodil nár. podnik Benzina v Třemošné o částku 522 Kčs.

O citované části obžaloby pokud se týká obžalovaných J. M., V. J., J. B. a J. J. rozhodl krajský soud v Plzni jednak rozsudkem ze dne 13. 1. 1976 sp. zn. 1 T 10/75 tak, že uznal vinným obžalovaného J. M. ohledně jednání uvedeného v bodě II. žalobního návrhu trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. b) tr. zák., V. J. ohledně jednání uvedeného v bodech II., III. a IV. žalobního návrhu trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. b) tr. zák. a ohledně jednání uvedeného v bodě V. žalobního návrhu trestným činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 tr. zák., J. B. ohledně jednání uvedeného v bodě II. a III. žalobního návrhu trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c) odst. 2 písm. b) tr. zák. a ohledně jednání uvedeného v bodě V. žalobního návrhu trestným činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1, 2 tr. zák. a J. J. ohledně jednání uvedeného v bodě II. a III. žalobního návrhu trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c) tr. zák. a ohledně jednání uvedeného v bodě V. žalobního návrhu trestným činem podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 134 odst. 1 tr. zák., a jednak usnesením ze dne 13. 1. 1976 sp. zn. 1 T 2/76, jímž bylo podle § 23 odst. 1 tr. ř. ze společného řízení vyloučeno řízení proti obžalovaným J. M., V. J., J. B. a J. J. pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák., spáchaný jednáním uvedeným v bodě I. žalobního návrhu a věc byla podle § 221 odst. 1 tr. ř. vrácena prokurátorovi k došetření.

V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud uvedl, že skutek uvedený v bodě I. žalobního návrhu je třeba považovat za samostatný trestný čin proto, že způsobem provedení jde o zvláštní trestnou činnost, která měla závažný politicko-ekonomický dopad ke škodě nár. podniku Benzina, přičemž

zvláštnost této trestné činnosti spočívala v tom, že obžalovaní využili oprávnění obžalovaného J. M. ověřovat staniční průtočná měřidla podle vyhlášky č. 122/1955 Ú. l. ve znění vyhlášky č. 30/1960 Sb. a ten podlehl jejich vlivu natolik, že při výkonu své funkce montéra prováděl podvody ke škodě uvedené organizace. V odůvodnění tohoto usnesení je dále uvedeno, že je nutné doplnit řízení, zejména opatřením všech dokladů prvotní evidence, týkajících se stavu zásob jednotlivých nádrží v době páchaní trestné činnosti, případně opatřením dalších spolehlivých důkazů, aby mohla být prověřena správnost revizní zprávy a alespoň přibližně zjištěna způsobená škoda. Z toho důvodu byla věc v bodě I. obžaloby vyloučena jako samostatný trestný čin k samostatnému projednání a vrácena prokurátorovi k došetření.

Proti posléze uvedenému usnesení krajského soudu podal v zákonné lhůtě stížnost krajský prokurátor v Plzni. Ve stížnosti bylo vytknuto, že krajský soud pochybil, když skutek uvedený v obžalobě pod bodem I. neposoudil jako část jednoho pokračujícího jednání a když na základě nesprávného názoru, že je třeba tento skutek vzhledem k výši škody posuzovat odděleně, což odporuje i ustanovení § 20 odst. 1 tr. ř., věc vyloučil ze společného řízení. Stížnost dále uvádí, že v dosavadním řízení byla věc provedenými důkazy náležitě objasněna co do základu i výše škody a nebylo proto důvodu k vrácení věci prokurátorovi k došetření. Proto krajský prokurátor navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR napadené usnesení krajského soudu v části týkající se vyloučení věci a jejího vrácení k došetření zrušil a krajskému soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž mohl stěžovatel podat stížnost, a řízení napadenému usnesení předcházející a shledal, že stížnost je důvodná.

Posouzení skutku uvedeného pod bodem I. žalobního návrhu jako samostatný trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví krajský soud odůvodnil v podstatě tím, že způsobem provedení jde o zcela zvláštní trestnou činnost, která měla velmi závažný politicko-ekonomický dopad ke škodě nár. podniku Benzina.

S tímto postupem krajského soudu nelze souhlasit. Trestná činnost obžalovaných tak, jak je vylíčena zejména u skutků uvedených v bodě I., II., III. a IV. žalobního návrhu, spočívala v tom, že obžalovaní V. J., J. B. a J. J. jako čerpadláři benzinových stanic dílem každý sám a dílem jako spolupachatelé a pokud jde o skutky uvedené v bodě I. a II. i obžalovaný J. M. jako spolupachatel postupně prováděli v době od roku 1973 do 9. 12. 1974 různé machinace v rámci čerpání a prodeje pohonných látek při obsluze jim svěřených čerpacích benzinových stanic a při kontrole jejich zařízení, přičemž tyto machinace vedoucí k tomu, že obžalovaní neoprávněně získali velké množství pohonných látek, které na svůj účet prodávali a peníze tak získané si ponechali, popřípadě si je mezi sebe rozdělili, obžalovaní prováděli s úmyslem bezdůvodně se obohacovat na úkor jim svěřeného, popřípadě jimi spravovaného majetku nár. podniku Benzina. Tak u skutku popsaného v bodě I. žalobního návrhu jednání obžalovaných spočívalo v nepřipustných zásazích do hlavních součtových počítadel litrů čerpacích stojanů, jimiž obžalovaní docílili toho, že množství prodaného benzínu buď vůbec počítadlem litrů neproběhlo, nebo zpětným přetočením číslic na počítadle bylo anulováno a obžalovaní tak získali benzin, který nebyl počítadlem podchycen a prodávali jej pak na vlastní účet. Skutek popsaný pod bodem II. žalobního návrhu spočíval v tom, že obžalovaní při příležitosti kontrolních odměrů úmyslně vykazovali v pracovních zprávách vyšší množství přetočené pohonné látky oproti skutečnému stavu a o částku odpovídající hodnotě navíc vykázaného množství pohonné látky se rozdělili. Základem trestné činnosti popsané v bodě III. žalobního návrhu byly machinace při vykazování poukázek na naftu, kdy obžalovaní odeslali větší množství poukázek, než vykážali v předávacích protokolech, čímž získali účetně nevykázanou tržbu, kterou si ponechali. U skutku uvedeného pod bodem IV. žalobního návrhu šlo o machinace s přebytky poukázek na motorovou naftu vzniklými tím, že řidiči socialistických organizací neodebrali naftu v rozsahu odběrních poukázek předaných obžalovaným, kteří pak si tyto přebytky patřící organizaci prisvojili.

Povaha, způsob provedení a mnohost uvedených trestných útoků, které byly uskutečňovány postupně v relativně krátkých časových intervalech, svědčí o tom, že obžalovaní již od počátku jim za vinu kladené trestné činnosti byli vedeni záměrem pokračovat v trestném činu, aby si tak stále opatřovali prostředky k neoprávněnému obohacování na úkor jim svěřeného, popřípadě jimi spravovaného majetku v socialistickém vlastnictví, přičemž takto předsevzatý záměr realizovali dalšími soustavnými a časově na sebe navazujícími útoky, z nichž každý naplňuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. Jednání obžalovaných tedy zahrnuje objektivní i subjektivní souvislosti charakterizující pokračování v trestném činu, a proto celá trestná činnost obžalovaných, sestávající z uvedených dílčích útoků, tvoří jediný trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

K závěrům krajského soudu, že skutek uvedený pod bodem I. žalobního návrhu je samostatným trestným činem pro zvláštní a zcela neobvyklý způsob provedení, který měl závažný ekonomický dopad, je třeba uvést, že je sice pravda, že způsob spáchání trestné činnosti popsáné v bodě I. žalobního návrhu se liší od způsobů spáchání trestné činnosti popsáné v bodech II., III. a IV. žalobního návrhu, avšak tato odlišnost není podstatná a nemá vliv na stejnorodý charakter celkové trestné činnosti, k jejímuž uskutečňování obžalovaní využívali všech možností, které se jim v rámci jejich pracovního zařazení naskytly. Rozhodujícím v souzeném případě je, že jednotlivé útoky popsáné v žalobním návrhu jsou po subjektivní stránce spojeny stejným záměrem a po objektivní stránce jsou tyto útoky podobny a jeví se jako postupné realizování tohoto stejného a jednotného záměru.

Za tohoto stavu, když šlo o jeden trestný čin, byl krajský soud povinen o všech skutcích tvořících pokračující trestný čin rozhodnout najednou v jednom rozhodnutí. Nebylo tedy možné řízení o některém z těchto dílčích skutků vyloučit podle § 23 tr. ř. ze společného řízení. Takto lze totiž postupovat jen ohledně celého trestného činu a nikoliv jednotlivého dílčího skutku téhož trestného činu (§ 23 odst. 1 tr. ř.).

Krajský soud proto pochybil, když napadeným usnesením podle § 23 odst. 1 tr. ř. vyloučil ze společného řízení skutek popsáný v žalobním návrhu pod bodem I., ačkoliv při správném postupu měl o něm rozhodnout společně se skutky popsánými pod bodem II., III. a IV. žalobního návrhu. Napadené usnesení je proto ve výroku o vyloučení věci ze společného řízení nezákonné.

Dále Nejvyšší soud ČSR odůvodnil, že pro vrácení věci prokurátorovi k došetření až z hlavního líčení nebyly splněny zákonné podmínky uvedené v 221 odst. 1 tr. ř.

B.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 29. 3. 1976 sp. zn. 3 To 6/76.)

Nejvyšší soud ČSR k odvolání krajského prokurátora a obžalovaných J. M., V. J., J. B., J. J. a Z. P. napadený rozsudek krajského soudu v Plzni ze dne

13. 1. 1976 sp. zn. 1 To 10/75 zrušil z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d) tr. ř. v celém rozsahu ohledně obžalovaných J. M., V. J., J. B., J. J. a Z. P. a přikázal krajskému soudu v Plzni, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle obžaloby krajského prokurátora v Plzni byli obžalovaní J. M., V. J., J. B. a J. J. stíháni pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b), c), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák., jehož se podle žalobního návrhu dopustili též skutkem spočívajícím v tom, že obžalovaní V. J., J. B. a J. J. ve spojení s obžalovaným J. M. jako čerpadláři stanic nár. podniku

Benzina v Rokycanech od počátku roku 1974 až do

9. 12. 1974 ke škodě nár. podniku Benzina rozkrádali tržbu nejméně v částce 155 079 Kčs za prodané množství nejméně 36 800 l různých druhů benzínu, který postupně odčerpávali z podzemních nádrží bez evidence a vykazování jeho prodeje v účetních dokladech, a to pomocí zásahů do hlavních součtových počítadel litrů čerpacích stojanů buď obžalovaným J. M. jako objízdkovým montérem nár. podniku Benzina při příležitosti jeho návštěv u čerpacích stanic, nebo vlastními zásahy čerpadlářů podle rady a návodu daného jim obžalovaným J. M., přičemž všechny zásahy spočívaly v tom, že množství prodaného benzínu buď vůbec na hlavním součtovém počítadle litrů nenaběhlo, nebo poté, co bylo počítadlem litrů registrováno, anulovali zpětným přetočením číslic na počítadle a takovým způsobem si vytvářeli podmínky pro odčerpání výše uvedené částky pro sebe, o peníze se rozdělili a tak rozkradli obžalovaní J. B., J. J. a J. M. na čerpací stanici v Rokycanech na Pražském předměstí 27 251 Kčs za 6073 l benzínu super, 41 157,50 Kčs za 10 419 l benzínu speciál a 40 437 Kčs za 9738 l benzínu speciál - mix, tedy společně celkem 108 855,50 Kčs a obžalovaní V. J. a J. M. na čerpací stanici v Rokycanech v ulici Míru 23 910 Kčs za 4782 l benzínu super a 22 323,50 Kčs za 5788 l benzin normál, tedy společně celkem 46 233,50 Kčs.

Řízení o tomto skutku posouzeném obžalobou u obžalovaných J. M., V. J., J. B. a J. J. jako dílčí skutek jednoho pokračujícího trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. spáchaného spolu s dalšími dílčími skutky uvedenými v bodě I., II., III. a V. napadeného rozsudku soud prvního stupně usnesením ze dne 13. 1. 1976 sp. zn. 1 T 2/76 vyloučil podle § 23 odst. 1 tr. ř. ze společného řízení a věc v tomto rozsahu vrátil podle § 221 odst. 1 tr. ř. prokurátorovi k došetření. S tímto postupem krajského soudu nelze souhlasit. Trestná činnost obžalovaných J. M., V. J., J. B. a J. J. tak, jak je vylíčena u skutku uvedeného v obžalobě, ohledně něhož bylo řízení vyloučeno, i u skutků uvedených v bodě I, II, III a V napadeného rozsudku spočívala v tom, že obžalovaní V. J., J. B., J. J. a J. M. postupně prováděli v době od roku 1973 do 9. 12. 1974 různé machinace v rámci čerpání a prodeje pohonných látek při obsluze jim svěřených čerpacích benzinových stanic a při kontrole jejich zařízení, přičemž tyto machinace obžalovaní prováděli s úmyslem se na úkor jim svěřeného, popřípadě jimi spravovaného majetku nár. podniku Benzina bezdůvodně obohacovat. Povaha, způsob provedení a mnohost uvedených trestných útoků, které byly uskutečňovány postupně v relativně krátkých časových intervalech, svědčí o tom, že obžalovaní již od počátku jim za vinu kladené trestné činnosti byli vedeni záměrem pokračovat v trestném činu, aby si tak stále opatřovali prostředky k neoprávněnému obohacování na úkor jim svěřeného, popřípadě jimi spravovaného majetku v socialistickém vlastnictví, přičemž takto předsevzatý záměr realizovali dalšími soustavnými a časově navazujícími útoky, z nichž každý naplňuje znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. Jednání obžalovaných, jak je uvedeno v žalobním návrhu a jak zčásti je uvedeno i v napadeném rozsudku, tedy zahrnuje objektivní i subjektivní souvislosti charakterizující pokračování v trestném činu, a proto o celé trestné činnosti obžalovaných, sestávající z uvedených dílčích skutků, mělo být rozhodnuto v napadeném rozsudku (§ 220 odst. 1 tr. ř.) a nebylo možné řízení o jednom ze žalovaných dílčích skutků podle § 23 tr. ř. vyloučit ze společného řízení. Takto lze totiž postupovat jen ohledně trestného činu a nikoliv jednotlivého dílčího skutku trestného činu (§ 23 odst. 1 tr. ř.).

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, došlo tedy k podstatné vadě spočívající v tom, že soud prvního stupně vyloučil ze společného řízení dílčí skutek trestného činu uvedeného v obžalobě, ačkoliv při správném postupu měl o něm rozhodnout společně se skutky popsány pod bodem I, II, III a V napadeného rozsudku. Z tohoto důvodu bylo citované usnesení soudu prvního stupně ze dne 13. 1. 1976 sp. zn. 1 T 2/76 usnesením Nejvyššího soudu ČSR ze dne 9. 3. 1976 sp. zn. [3 To 5/76](#) jako nezákonné zrušeno a soudu prvního stupně uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Pro uvedenou vadu řízení bylo také nutno zrušit napadený rozsudek ve výroku o vině trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. týkajícím se obžalovaných J. M., V. J., J. B. a

J. J.

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, došlo však k další vadě, spočívající v nedodržení procesních ustanovení, zaručujících správné objasnění věci a obhajobu obžalovaných. Z protokolu o hlavním líčení je totiž zřejmé, že výslech obžalovaných nebyl proveden způsobem, který stanoví trestní řád v § 91 a násl. a v § 207. Podle těchto ustanovení obviněnému musí být dána možnost k obvinění se podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí a nabídnout o nich důkazy. Výpovědi obžalovaných však jsou v protokole o hlavním líčení uváděny zpravidla větou, že obžalovaný nebude nic měnit na své výpovědi u vyšetřovatele nebo že nechce změnit svou výpověď u vyšetřovatele nebo že trvá na své výpovědi u vyšetřovatele a nic na ní nebude měnit a u obžalované J. J. začíná výpověď větou, že když jí byl podle § 207 odst. 2 tr. ř. přečten zápis o její výpovědi na č. l. 262, uvedla, že na této výpovědi trvá. Další obsah protokolovaných výpovědí se týká převážně odpovědí obžalovaných na otázky členů senátu nebo obhájců, popřípadě vyjádření obžalovaných k jiným důkazům. U žádného z obžalovaných – s výjimkou obžalovaného V. B., jehož výpověď je v souladu s ustanovením § 91 násl. tr. ř. – není v protokole o hlavním líčení alespoň uvedeno, že vypovídal stejně jako v dřívější výpovědi. Za tohoto stavu neposkytují výpovědi obžalovaných úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení (§ 91 odst. 1 tr. ř.) a nelze z nich poznat, jak se obžalovaní k jednotlivým skutkům uvedeným v obžalobě vyjadřovali. Dalším nedostatkem je, že v uvedeném protokole o hlavním líčení není zaznamenáno, že obžalovaní, kteří byli vyslýcháni odděleně, byli v průběhu dokazování seznámeni s obsahem výpovědí spoluobžalovaných, kteří byli vyslýcháni v jejich nepřítomnosti (§ 208 tr. ř.). Nutnost poznamenat tuto okolnost v protokole o hlavním líčení vyplývá z ustanovení § 55 odst. 1 písm. d) tr. ř., podle něhož protokol musí obsahovat vylíčení průběhu úkonu, z něhož by bylo patrné i zachování zákonných ustanovení upravujících provádění úkonu. V souvislosti s tím obžalovaní V. J. a J. B. ve svých odvoláních vytýkají soudu prvního stupně, že nebyli seznámeni s výpovědí spoluobžalovaných, kteří byli slyšeni v jejich nepřítomnosti, a spatřují v tom podstatné zkrácení práva na obhajobu. Soud prvního stupně tak nedodržel povinnost stanovenou v druhé větě § 208 tr. ř., v čemž je nutno spatřovat podstatnou vadu řízení, neboť obžalovaní neměli možnost reagovat na výpovědi spoluobžalovaných, jimiž byli z trestné činnosti usvědčováni.

Uvedené vady při provádění důkazu výsledkem obžalovaných v hlavním líčení měly za následek, že věc nebyla náležitě objasněna, což se projevilo i v nedostatečném zjištění skutečného stavu věci v napadeném rozsudku. V tomto směru totiž soud prvního stupně vybudoval svá skutková zjištění na doznání obžalovaných a výpovědích spoluobžalovaných, pokud jimi byli obžalovaní navzájem usvědčováni. Přitom však v odůvodnění rozsudku cituje toliko výpovědi obžalovaných z přípravného řízení, ohledně nichž nebylo v protokole o hlavním líčení uvedeno, že odpovídají výpovědím obžalovaných v hlavním líčení. Tento postup soudu prvního stupně je v rozporu s ustanovením § 220 odst. 2 tr. ř., podle něhož při svém rozhodnutí smí soud přihlížet jen ke skutečnostem, které byly probrány v hlavním líčení a opírat se o důkazy, které byly v hlavním líčení provedeny. Navíc pak se soud prvního stupně nevypořádal s námitkami a tvrzeními obžalovaných v hlavním líčení, které neodpovídaly jejich doznání v přípravném řízení; v rozsudku se také nevypořádal s obhajobou obžalovaných ani nehodnotil další důkazy, které měly prověřit okolnosti významné pro rozhodnutí věci. Z odůvodnění rozsudku dále není patrné, na základě kterých důkazů soud zjistil u jednotlivých obžalovaných rozsah trestné činnosti a výši způsobené škody, jak je uvedena ve výroku napadeného rozsudku. Odůvodnění napadeného rozsudku tak neodpovídá ustanovení § 125 tr. ř.